

Ilona Gładysz – Pięta

*Oddział Higieny Żywności, Żywienia
i Przedmiotów Użytku
Wojewódzkiej Stacji
Sanitarno – Epidemiologicznej w Kielcach
17.01.2017r.*

Produkcja żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Przepisy unijne

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd do Spraw Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w sprawie bezpieczeństwa żywności

Preambuła:

(12) W celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności, konieczne jest uwzględnienie wszystkich **aspektów łańcucha produkcji żywności** **począwszy od produkcji podstawowej** i produkcji pasz, **aż do sprzedaży lub dostawy żywności do konsumenta**, ponieważ każdy element może mieć potencjalny wpływ na bezpieczeństwo żywności.

OD POLA DO STOŁU

Przepisy unijne

Rozporządzenie (WE) nr 852/2004

Rozporządzenie (WE) nr 852/2004

z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych

Załącznik II, rozdział III

wymagania dot. tzw. pomieszczeń używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne, ale gdzie regularnie przygotowuje się żywność w celu wprowadzania do obrotu

powyższe przepisy dotyczą również rolników, którzy wykorzystują prywatne domy mieszkalne do przetwórstwa owoców, warzyw, zbóż pochodzących z własnych upraw (pola, ogrodu) w celu ich sprzedaży

Produkcja żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

UŁATWIENIA

*zostały opracowane „Wytyczne Dobrej Praktyki Higienicznej
i Produkcyjnej przy produkcji żywności niezwierzęcego
pochodzenia
w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych
z własnych upraw”*

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA
produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach
domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Dostęp do WYTYCZNYCH:

Strona Głównego Inspektoratu Sanitarnego,
zakładka: Żywność – Informacje dla przedsiębiorcy –
Poradniki/wytyczne/ulotki

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA
produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach
domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

CEL stosowania WYTYCZNYCH

**ZAPEWNIENIE HIGIENICZNYCH WARUNKÓW
PRZETWÓRSTWA ŻYWNOSCI POCHODZENIA
ROŚLINNEGO**

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Warunki domowe – możliwość wytworzenia takiej ilości żywności, którą można wyprodukować z zachowania zasad bezpieczeństwa żywności i higieny w kuchni domowej z wykorzystaniem sprzętu gospodarstwa domowego

Dot. produkcji żywności, **która stanowi potencjalnie niskie ryzyko zagrożenia dla zdrowia** (tj. małe ryzyko rozwoju drobnoustrojów chorobotwórczych - produkty poddane obróbce cieplej, tj., np. gotowaniu lub pasteryzacji bądź tyndalizacji)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Kwestie wymagań higienicznych należy rozpatrywać indywidualnie biorąc pod uwagę istniejące warunki mając na uwadze, że:

- nie każdy rodzaj żywności ze względu na ryzyko, jakie ze sobą niesie, może być wytwarzany w typowych warunkach domowych,
- nie każde warunki domowe pozwalają na wytworzenie każdego rodzaju środków spożywczych

INDYWIDUALNE PODEJŚCIE

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Przykłady żywności o **potencjalnie niskim ryzyku zagrożenia dla zdrowia, np.:**

- przetwory z owoców, przetwory z warzyw (dżemy, soki, marmolady, powidła, kompoty - poddane obróbce termicznej),
- koncentraty spożywcze (koncentraty warzywne),
- produkty marynowane,
- przetwory zbożowe (mąki, kasze, płatki, otręby i inne),
- pieczywo, pieczywo cukiernicze,
- ciasta, ciastka,
- przyprawy,
- gotowe posiłki (potrawy) **niemięsne** (pierogi, kopytka i kluski śląskie, knedle z owocami, placki ziemniaczane, inne)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Przed rozpoczęciem produkcji należy:

- Zapewnić higienę planowanych czynności,
- Przewidzieć zagrożenia i ewentualne nieprawidłowości,
- Zaplanować sposoby zapobiegania zagrożeniom,

Przykłady zagrożeń,

które dotyczą produkcji żywności w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Chemiczne – mykotoksyny (toksyny grzybowe atakujące zboża i przetwory zbożowe w wyniku głównie przetrzymywania zboża i jego przetworów w nieprawidłowych warunkach), metale ciężkie, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne, pozostałości środków myjących, zanieczyszczenia pochodzące z opakowań

Fizyczne - ciała obce, szkło metal, drewno, piasek (przypadkowe, np. biżuteria)

Przykłady zagrożeń, które dotyczą produkcji żywności w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Biologiczne:

- laseczka jadu kiełbasianego (*Clostridium botulinum*) – zanieczyszczenia ziemią, np. konserwy, przetwory warzywne (*wypukłe denko!*),
- pałeczka *Escherichia coli* (*niemyte warzywa i owoce, woda z niepewnego źródła*),
- pałeczki *Salmonella* (drób, jaja),
- gronkowiec złocisty (*Staphylococcus aureus*) – *choroby skórne ludzi, nieżyty gardła i nosa*
- wirusy (rotawirusy, norowirusy – brak zachowania higieny podczas zbioru, produkcji),
- pleśnie,
- szkodniki i ich pozostałości

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Obowiązek opracowania **receptury**, która powinna zawierać:

- Wykaz składników (*użytych do produkcji – czy wszystkie pochodzą z własnej uprawy - kiedy zostały zebrane, czy zostały dostarczone od innego rolnika, czy zostały zakupione, np. przyprawy*)
- Opis procesu (*sposób przygotowania produktu, w tym czas i temperaturę obróbki cieplnej (np. etapu pasteryzacji soków), rodzaj opakowania (słoiki, woreczki z tworzywa sztucznego, pojemniki z tworzywa sztucznego, tacki styropianowe + folia spożywcza)* ze wskazaniem **„parametrów krytycznych”**, które winny być monitorowane, np. czas pasteryzacji, temperatura chłodziarki wykorzystywanej do przetrzymywania środków spożywczych - *metody postępowania, gdy parametr krytyczny nie zostanie spełniony (np. gdy nastąpi awaria chłodziarki, w której przetrzymujemy środki spożywcze)*)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Obowiązek opracowania **receptury**, która powinna zawierać:

- Warunki przechowywania surowców, gotowego wyrobu (*np. wymagania dot. temperatury przechowywania gotowego wyrobu – dot. zwłaszcza środków spożywczych nietrwałych, miejsce i czas przechowywania*),
- Sposób znakowania gotowego produktu - etykieta winna umożliwiać identyfikację środka spożywczego powinna być zgodna z obowiązującym prawem w tym zakresie,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH DLA produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw

Obowiązek opracowania **receptury**, która powinna zawierać:

- Sposób dostarczania środków spożywczych do odbiorcy (*odbiera sam, przewóz samochodem – w jaki sposób, w jakich opakowaniach, czy produkt jest zabezpieczony przed wtórnym zanieczyszczeniem, czy zachowany jest „łańcuch chłodniczy” – dot. żywności nietrwalej mikrobiologicznie*)

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Zgodnie z przepisami to wytwórca jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo żywności, którą produkuje, a następnie wprowadza do obrotu

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE

WYMAGANIA HIGIENICZNE

Osoba produkująca żywność w warunkach domowych i wprowadzająca ją do obrotu winna objąć dobrą praktyką higieniczną

(GHP) wszystkie obszary, w których mogą wystąpić potencjalne nieprawidłowości

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

Domowe warunki produkcji środków spożywczych:

- nie dopuszczamy do zbioru płodów rolnych, zwłaszcza owoców miękkich, czy produkcji żywności przez osoby z widocznymi objawami chorobowymi (*wymioty, biegunka, zmiany skórne, kaszel, katar, infekcje gardła, uszu, w przypadkach gdy domownicy chorują – grypa, dolegliwości żołądkowo – jelitowe – przerywamy produkcję*),
- nie wykonujemy typowo „domowych” czynności porządkowych w obszarze produkcji środków spożywczych (*nie włączamy odkurzacza, nie przesadzamy kwiatów, nie bawimy się z „milusińskimi”, nie przygotowujemy innych posiłków*), kuchnia przed przystąpieniem do produkcji/przetwarzania surowców powinna być sprzątnięta i w razie potrzeby zdezynfekowana,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

Domowe warunki produkcji środków spożywczych:

- zapewniamy prawidłowy stan sanitarno - techniczny pomieszczeń produkcji *(nie dopuszczamy do „łuszczenia” się farby na powierzchniach ścian, nie dopuszczamy do gromadzenia się kurzu, pozostałości żywności i innych zanieczyszczeń w szczelinach, połączeniach płytek, w pomieszczeniach powinno być jak najmniej bibelotów, ozdób) prawidłowa wentylacja pomieszczeń, w których przygotowuje się żywność – jeśli otwieramy okna w celu wietrzenia dbamy o to, aby posiadały siatki eliminujące możliwość przedostania się much i innych owadów (szkodników), zanieczyszczeń, przestrzegamy „szczelności” pomieszczeń*

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

Domowe warunki produkcji środków spożywczych:

- zachowujemy właściwą higienę produkcji (*mycie rąk, mycie i dezynfekcja sprzętu i powierzchni kontaktujących się z żywnością – np. wyparzenie w strumieniu wrzącej wody sprzętu produkcyjnego i pomocniczego – noże, deski, „stolnice”, właściwa obróbka wstępna surowca - np. dokładne mycie warzyw liściastych*),
- nie akceptujemy obecności niepożądanych osób (*nie mamy pewności, czy dana osoba nie jest nosicielem – nosiciel – chory bezobjawowo*), zwierząt lub szkodników w obszarach produkcyjnych,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

Domowe warunki produkcji środków spożywczych, tj.:

- zapewniamy odpowiednią powierzchnię produkcyjną *(nie dopuszczamy do „krzyżowania się” dróg „czystych” i „brudnych” – nie dokonujemy czyszczenia surowca przyniesionego bezpośrednio z pola na powierzchniach produkcyjnych, nie wychodzimy w fartuchu, w którym produkujemy żywność do innych, zewnętrznych pomieszczeń gospodarskich (np. po jaja do „kurnika”), w trakcie produkcji nie wykonujemy innych „brudnych” czynności, np. nie palimy papierosów, nie „dorzucamy węgla” do kuchni węglowej),*

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

Domowe warunki produkcji środków spożywczych, tj.:

- przestrzegamy zasady prawidłowej segregacji w urządzeniu chłodniczym (*np. surowe mięso nie może być przetrzymywane w sposób dający możliwość zanieczyszczenia sokiem surowiczym innych środków spożywczych, w tym przede wszystkim do bezpośredniego spożycia, podobnie jaja, czy surowce roślinne przyniesione bezpośrednio z pola, nie poddane wstępnej obróbce nie przechowujemy w bezpośrednim sąsiedztwie innych środków spożywczych, w tym przede wszystkim do bezpośredniego spożycia – możliwość wtórnego zanieczyszczenia Salmonellą lub ziemią – E. coli*),

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

Domowe warunki produkcji środków spożywczych, tj.:

- produkujemy odpowiednią ilość środków spożywczych, dostosowaną do warunków jakie posiadamy (*dot. np. możliwości przechowywania żywności nietrwalej mikrobiologicznie w warunkach chłodniczych, zbyt duża ilość środków spożywczych przetrzymywanych w urządzeniu chłodniczym obniża jego wydajność*),

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

1. Sprzęt, wyposażenie:

- właściwy stan sanitarno – techniczny: powierzchni kontaktujących się z żywnością (*blaty, stoły, deski, stolnice – wykonane z materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, znak: „kieliszek i widelec”, powierzchnie gładkie, nienasiąkliwe – w „rowkach”, szczelinach mogą gromadzić się resztki żywności, nie wykorzystujemy sprzętu z uszkodzoną powierzchnią lub sprzętów zużytych – garnków „obitych” z odpryskami emalii, sitek, sit z ubytkami, drewnianych łyżek z ubytkami drewna „drzazgi”,
  - patelnie nie mogą być porysowane, z ubytkami teflonu*

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

1. Sprzęt, wyposażenie:

właściwy stan sanitarno – techniczny:

- *nie stosujemy garnków aluminiowych do kontaktu z żywnością kwaśną, zwracamy uwagę na gumowe końcówki np. baterii przy zlewozmywakach, sokowników, sokowirówek), zapewniamy właściwe warunki do mycia i dezynfekcji sprzętu (mycie, suszenie)*
- *sprawdzać, czy w lodówkach, zamrażarkach są odpowiednie temperatury (termometry - ale nie rtęciowe), kontrolować stopień „oblodzenia”, „oszronienia” lodówek, zamrażarek,*
- *nie wykorzystujemy do przetrzymywania żywności, wiader, opakowań po zużytych środkach chemicznych (np. farby malarskie), bądź innych środkach spożywczych (wydzielających intensywne zapach, np. śledzie)*

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

2. Woda:

- stosujemy do produkcji środków spożywczych lub procesów czyszczenia surowców, procesów obróbki żywności, mycia rąk, sprzętu wodę, która spełnia wymagania wody pitnej – woda z własnych ujęć głębinowych powinna mieć udokumentowaną jakość zdrowotna (badania laboratoryjne), powinna być określona częstotliwość takich badań,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

3. Zabiegi czyszczenia:

Jak prawidłowo oczyścić sprzęt lub wyposażenie kuchenne:

- Usunąć odpady, resztki żywności
- Umyć powierzchnie płynem do mycia naczyń,
- Wypłukać sprzęt pod strumieniem bieżącej wody,
- Przeprowadzić (o ile to konieczne) dezynfekcję z wykorzystaniem wrzącej wody lub środka dezynfekującego (zwrócić uwagę na wskazany czas kontaktu środka z powierzchnią), podczas wykorzystywania zmywarek zwrócić uwagę, czy posiadają funkcję wyparzenia
- Wysuszyć sprzęt (suszenie samoistne na suszarce, wycieranie jednorazowymi ręcznikami papierowymi – nie stosujemy ścierek bawełnianych!)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

3. Zabiegi czyszczenia:

- utrzymujemy w czystości powierzchnie robocze (*blaty, deski, stolnice*), sprzęt (*piekarniki, lodówki, garnki oraz okapy*) oraz sprzęt pomocniczy, *np. pojemniki stosowane do przetrzymywania mąki, cukru i produktów podobnych* – czyścimy tak często, jak to będzie konieczne,
- usuwamy wszelkie pozostałości, rozlane płyny, wysypane produkty najszybciej jak to możliwe (*pozostawiając resztki „zapraszamy” szkodniki*)
- zapewniamy, aby środki czyszczące, dezynfekujące były oznakowane i przechowywane w sposób, który nie zagraża bezpieczeństwu produkowanych środków spożywczych (*środki te stosujemy zgodnie z instrukcją, nie „przelewamy” do pojemników zastępczych*),
- myjemy i dezynfekujemy ściereczki do naczyń, zmywaki (*brudne ściereczki, zmywaki, „szmatki” do podłóg, mopy sprzyjają rozwojowi mikroorganizmów*)
- nie stosujemy sprzętu wykorzystywanego w kuchni do czyszczenia innych obszarów (*np. toalet, podwórka*)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

4. Kontrola i zabezpieczenie przed szkodnikami:

- w przypadku wykrycia szkodników w przestrzeni roboczej podejmuje działania mające na celu ich eliminację (skuteczne pułapki, deratyzacja, dezynsekcja – ale nie w trakcie produkcji),
- podczas produkcji żywności nie stosujemy w kuchni oprysków do zwalczania owadów, lepów na muchy lub lepów ze środkiem chemicznym (zalecane są moskitery p/owadom)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ .... WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

Szkodniki w żywności

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

5. Utylizacja odpadów:

- systematycznie opróżniamy kosze na odpady (*nie dopuszczamy do ich przepełnienia*)
- kosze na odpady utrzymujemy w czystości (*staramy się nie myć tych pojemników w zlewozmywaku wykorzystywanym w trakcie produkcji środków spożywczych*)
- nie pozostawiamy „resztek, okruchów” żywności w miejscach produkcyjnych, ponieważ mogą one „wabić” szkodniki

Niewłaściwe przechowywanie i postępowanie z odpadami może być powodem obecności szkodników, które mogą zanieczyszczać żywność

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

6. Higiena osobista:

- nie prowadzimy prac związanych z produkcją żywności w trakcie choroby naszej lub domowników,

- **myjemy ręce tak często jak to możliwe**,

a zwłaszcza po wykonaniu „brudnych” czynności, a przed kontaktem

z żywnością (*po przerwie, po kontakcie z surową żywnością „brudną”, po wyniesieniu śmieci,*

-po wyjściu z toalety, po kichnięciu, kaszlnięciu, po skorzystaniu z telefonu, po kontakcie z pieniędzmi, po kontakcie ze zwierzętami hodowlanymi),

- dbamy o prawidłową higienę osobistą, a przede wszystkim o prawidłowe, **higieniczne zachowanie**

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

6. Higiena osobista:

- nosimy czysty fartuch, lub odzież ochronną przeznaczoną tylko dla „strefy produkcyjnej”, podczas opuszczania ww. „strefy” pozostawiamy w niej odzież ochronną,
- utrzymujemy w czystości paznokcie (*powinny być krótko obcięte, nie stosujemy lakierów do paznokci, nie nosimy „sztucznych” paznokci, tipsów*),
- nie nosimy biżuterii (*może stanowić przypadkowe, fizyczne zanieczyszczenie produkowanej żywności, np. spinki do włosów, kolczyki, pierścionki*),
- jeśli uznamy za konieczne możemy stosować: rękawiczki jednorazowego użytku, maseczki, czepki na włosy (długie włosy bezpieczniej jest związać)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

6. Higiena osobista:

- skaleczenia zabezpieczamy wodoodpornym plastrem i jednorazową rękawiczką,
podczas produkcji posiłków, jeśli „degustujemy” potrawy, to każdorazowo zmieniamy łyżkę, czy widelec !,
- w pobliżu obszaru produkcyjnego powinna znajdować się umywalka do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą bieżącą, środkami do higienicznego mycia rąk oraz możliwością ich higienicznego wysuszenia,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA HIGIENICZNE G H P

7. Szkolenia:

- wszystkie osoby wykonujące prace związane z produkcją żywności powinny posiadać wiedzę w zakresie podstawowych zasad higieny (*przyczyny i sposoby zapobiegania zanieczyszczeniu żywności i jej psuciu, higiena osobista, mycie i czyszczenie, dezynfekcja*)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ .....

G M P

Osoba produkująca żywność w warunkach domowych i wprowadzająca ją do obrotu winna objąć dobrą praktyką produkcyjną wszystkie obszary, w których mogą wystąpić potencjalne nieprawidłowości

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ....

WYMAGANIA G M P

1. Surowce z własnego gospodarstwa:

- przed wniesieniem surowców do kuchni pozbywamy się z nich, np. ziemi, części niejadalnych, owadów, zanieczyszczeń,
  - jeśli stosujemy środki ochrony roślin, winniśmy postępować zawsze zgodnie z zaleceniami podanymi na etykiecie środka (*bezwzględnie przestrzegamy okresu karencji dla środków ochrony roślin*),
    - nie nawozimy upraw fekaliami ludzkimi (*Escherichia coli*),
  - nie dopuszczamy do nieszczelności lub przepełnienia bezodpływowego zbiornika na nieczystości (szambo), która może spowodować zalanie upraw fekaliami ,
  - zapobiegamy wnoszeniu zanieczyszczeń z ogrodu, gospodarstwa, budynków gospodarczych, kurników do kuchni (np. na odzież, butach)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ... WYMAGANIA G M P

2. Magazynowanie surowców (składników):

- zapewniamy prawidłową segregację przechowywanej żywności (*nie przetrzymujemy żywności bezpośrednio na podłodze*), w lodówce, *utrzymujemy temperaturę maksymalną 5°C*, w zamrażarce *maksymalnie: -18°C*
- środki spożywcze przetrzymujemy zgodnie z zaleceniami producenta (*parametry: temperatura, wilgotność*)
- monitorujemy warunki przechowywania żywności (*z ustaloną częstotliwością*)
- nie wykorzystujemy surowców po upływie terminu przydatności do spożycia, oraz takich, które wykazują zmienione cechy organoleptyczne,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ... WYMAGANIA G M P

3. Obróbka wstępna (mycie, rozmrażanie, obróbka wstępna jaj):

- używamy czystego sprzętu kuchennego,
- dokładnie myjemy surowce (*warzywa i owoce*),
- surowce po obróbce wstępnej winny być jak najszybciej przetworzone, nie powinno się ich pozostawiać na dłużej w temperaturze otoczenia,
- w przypadku wykorzystywania jaj (*np. do produkcji ciasta na pierogi bezmięsne*) należy jaja dokładnie umyć pod bieżącą wodą (*pozbywając się kału oraz piór, pozostałości ściółki*) i zdezynfekować w celu pozbycia się ewentualnego zanieczyszczenia pałeczkami *Salmonella* (w tym celu można jaja sparzyć wrzącą wodą)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ...

WYMAGANIA G M P

2. Rozmrażanie żywności:

- żywność rozmrażamy w urządzeniu chłodniczym, kuchence mikrofalowej (posiadającej opcję rozmrażania), pod strumieniem bieżącej zimnej wody, w jak najkrótszym czasie,
- nie zamrażamy ponownie żywności raz rozmrożonej,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ...

WYMAGANIA G M P

3. Obróbka właściwa (gotowanie, pieczenie):

Zachowujemy właściwe parametry procesów termicznych (temperatura, czas) drobnoustroje, które przetrwały mogą namnażać się w sprzyjających warunkach

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ...

WYMAGANIA G M P

4. Chłodzenie żywności:

- po zakończeniu gotowania, pieczenia schładzamy żywność najszybciej jak to możliwe, w sposób eliminujący możliwość wtórnego zanieczyszczenia *(aby szybko żywność schłodzić można ją umieścić w pojemniku umieszczonym*

w naczyniu z lodem lub przenosić do chłodnych miejsc – należy pamiętać aby wychładzanie odbywało się w sposób higieniczny, np. nie na dworze „pod chmurką” zimą lub nie na zakurzonej parapecie, przy otwartym, niezabezpieczonym oknie),

- umieszczenie w lodówce bardzo gorącej żywności może podnosić temperaturę w jej wnętrzu – z tego powodu temperatura innych produktów może wzrastać,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ...

WYMAGANIA G M P

5. Przechowywanie wyprodukowanej żywności:

Wyprodukowane środki spożywcze przechowujemy w sposób gwarantujący zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem wtórnym

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ...

WYMAGANIA G M P

5. Przechowywanie wyprodukowanej żywności:

- w celu zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem, wysychaniem lub psuciem się, żywność należy pakować w opakowania, należy zakrywać, przechowywać w czystych pojemnikach z tworzywa sztucznego, zawijając w opakowania typu papier, folia przeznaczone do kontaktu z żywnością,
- najwcześniej wyprodukowaną żywność należy wykorzystać w pierwszej kolejności,
- zapewnić warunki temperatury i wilgotności gwarantujące zachowanie możliwie najwyższej jakości zdrowotnej i odżywczej,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ... WYMAGANIA G M P

6. Znakowanie wyprodukowanych środków spożywczych

Środki spożywcze wyprodukowane w warunkach domowych muszą być oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Etykieta musi zawierać informacje umożliwiające identyfikację żywności

(Sposób znakowania gotowego produktu - etykieta winna umożliwiać identyfikację środka spożywczego *(nazwa i adres wytwórcy, wykaz składników, w tym alergenów, termin przydatności do spożycia, warunki przechowywania)* Załącznik 2 do „Wytycznych...” zawiera wzór przykładowej etykiety oraz wykaz substancji, produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji)

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ... WYMAGANIA G M P

6. Transport wyprodukowanych środków spożywczych:

Wyprodukowane środki spożywcze transportujemy w warunkach higienicznych, z zachowaniem parametrów temperatury właściwych dla rodzaju przewożonej żywności,

-jeśli środki spożywcze nietrwałe mikrobiologicznie - to transport z zachowaniem ciągłości „łańcuch chłodniczego” np. izoterma, lub torby izolacyjne, mroźnie, jeśli transport dotyczy żywności „gorącej” należy wykorzystać pojemniki zabezpieczające przed utratą ciepła (pojemniki styropianowe z wkładem),

-transport powinien odbywać się w sposób zabezpieczający przed wtórnym zanieczyszczeniem (w opakowaniach jednostkowych, bądź w higienicznych pojemnikach oddzielających produkt od ewentualnych zanieczyszczeń),

- etap transportu do odbiorcy można pominąć, jeśli konsument indywidualny odbierze produkt sam, lub środek spożywczy zostanie odebrany przez właściciela np. restauracji, z wykorzystaniem środka transportu restauracji,

UŁATWIENIA W ZAKRESIE WYMAGAŃ ... WYMAGANIA G M P

6. Transport wyprodukowanych środków spożywczych:

Transport gotowej żywności jest bardzo ważnym etapem mającym istotny wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne wyprodukowanego środka spożywczego

odnotowywano przypadki zbiorowych zatruc pokarmowych spowodowanych nieprawidłowym transportem żywności (np. przewóz żywności nietrwalej zbyt długo, latem, w temperaturze około 30°C, co skutkowało namnożeniem się mikroflory chorobotwórczej obecnej w wyjściowym środku spożywczym w nieznacznej ilości)

PRIORYTET BEZPIECZNA ŻYWNOSĆ

Dziękuję za uwagę